

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Lvgdvnensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67086](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67086)

P R O V I N C I A
L V G D V N E N S I S .

RECENSITI NOVEM Domicilijs focij centum nonaginta duo. In Collegio Lugdunensi viginti quattuor: in Turnonensi triginta vnus: in Billomenfi, Dolanoque viceni bini: in Camberienfi nouemdecim: in Auenioneni, & Diuioneni finguli viceni: in Anicienfi quindecim: in Probationis Domo feptemdecim. Decefsit vnus. Admiffi quattuor.

COLLEGIVM LVGDVNENSE.

IN BELLORVM METV, peftis, quæ
sex feptemve annis fuperioribus æftate re-
cruduerat, Dei benignitate, intermiffit hoc an-
no. Defideratus tamen Petrus Natalis Parifien-
fis, multarum linguarum, & politioris littera-
turæ, & quod longe maximum eft, probitatis &
modestix laude præcellens. Nouitiatus, qui hæ-
tenus a Collegio, excepto quod cœnationem
communem habebat, cetera feiunctus, Colle-
giorum contributione ægre fufientabatur, nũc
tandem, commodiffimam domum Collegio
continentem, certosque redditus annuos habe-
re cœpit, feorfum ab illo: pia liberalitate Aloii-
fiæ

siæ De Anceſuna grauiſſimæ feminæ, atque optimæ: quæ Probationis Domum hoc anno fundauit in Auenionenſi agro: hac conditione, vt prementibus armis, Nouitiatum liceat ad tempus alio transferre, Superiorum arbitratu. Externa & publica pietatis officia multa & magna e Collegio manarunt. In tanta temporum iactatione exhibuerunt discipuli noſtri in ſpeciem fabulæ, e meditationibus Noſtri Patris Ignatij, deliberationem de duobus vexillis: pueris, quaſi Neophytis, inituris pugnam aduerſus diabolum, cilicia & flagella, victricia arma, a Christo porrigebantur. habuit ea res commendationem, multoſque Lugdunenſium excitauit ad ea ſibi comparanda. Paulo poſt, cū grauiora vrbi totique regno metuerentur, & exorando numini, indiceretur quotidie ſtatio ad aliquod templum, ſacroſancta Euchariftia in propatulo poſita: viſum eſt nouitio aliquo inuento diſcipulos noſtros adornare, ſi augetetur religio plebis. igitur, albati omnes, præeuntibus, qui ferret effigiem Crucifixi, & alijs, qui Chriſti cruciamentorum inſignia, prælucentes facibus, & plerique nudati pedes, aſperrimo licet tēpore anni, litanijs recitandis, procedebant ad templum, vbi ſtata comprecatio: quod ſpectaculo primum ciuitati, deinde etiam exemplo fuit. ſecutæ ſunt alijs diebus, prælata ſimiliter Cruce, puræ virgines, candido amictu, et earum partem nudis plantis. his ſe adiunxerunt viduæ,
obuo-

obuolutis linteo capitibus, ne agnoscerentur. tanto magis incensa discipulorum æmulatio. ergo abiectis albis vestibus, horrenti sacco impliciti, pars corpori innexum gestare cilicium, quod ex humeris eminebat: pars manu scuticam, qua ubi ventum erat ad templum, se acerrime verberabant, vt sanguis efflueret. commotus deinde Clerus, & populus vniuersus: ibat quotidie clericorum aliquis, & religiosorum cætus, grex virginum, & numerus puerorum: nec tenebant se domi matronæ nobiles, quæ et ipsæ velata facie, in vili veste, cum cilicio interiore, votis ac supplicijs inibant templum: separatoque loco virilis ac muliebris sexus omnis ætas communicabat. hæc erant piacula pacis exposcendæ: cum illustrissimus Legatus in Galliam venit. eius aduentu quasi ignis additus incendio. edixit stationem in nostro templo ad dies quindecim, in eoque, semel atque iterum, effusæ multitudini habitu pœnitentium sacrum panem porrexit, iuxta dantis, atque accipientium, ingenti sensu pietatis. Ceterum confessiones fuere, in nostro templo, toto anno, & singulis fere diebus, frequentissimæ. Mulieres aliquot turpi vitæ multam salutem dixerunt. ab hæresi, a sacrilego mercatu sacerdotiorum, a magicis superstitionibus, resipuere nonnulli. magna denique morum mutatio, & male partorum restitutio, facta est. Quod si cœnobia virginum commoda haberentur, non deessent pluri-

plurimæ, quæ virginitatem suam in perpetuum Christo consecrarent: ægroti, vincti, extremoque damnati supplicio, visitati a nostris, adiutique. de quibus cum dici permulta possent, hoc vnum selegimus, causa exempli. In celeberrima trapezitarum vrbis platea, quidam imprudenter disploso sclopo, pium virum vulneravit: coniectus inde in carcerem: ille lecto affixus: sed post longam & difficilem curationem, morti proximus cum esset, hortatu vnus e nostris, ereptum hominem e custodia, ad seque adduci iussit, humanissime amplexatus, veniaque profecutus, omni erroris culpa, pœnaque liberavit: a suisque impetrauit, vt perpetua obliuione, illam, quæcumque esset, iniuria, delendam censerent. Denique hoc anno, in tanta temporum calamitate, porticus, in qua duæ sunt contignationes, extructa: inferior, Collegij hortum attingit, qui propterea amplior effectus: superior, in suburbanos agros & Rhodanum, pulcherrimum prospectum habet.

COLLEGIUM TVRNONENSE.

TVRNONENSIS agri fructus, si superiorem vbertatem spectes, valde mediocres, si tristitiam præsentem temporum, ipsa etiam expectatione maiores. Beatæ Virginis Sodalitas hoc anno instituta, magno prouentu. Adolescētes bene multi, tum e castris Philosophiæ,

tum

tum ex alijs gymnasijs, ad Societatem oculos adiecerunt. Domini Turnonij non tacenda in nos liberalitas, cum matris benignitate certauit. eius filia valetudo cum plane esset deplorata, festinus quidam sacerdos noster Anicium mittitur, ad sacra, votaue de puella ægrotante, facienda. vix hic ingressus erat viam, cum ire cœpit melius illius valetudo: et paucis post diebus omnino confirmata est. multorum odia restincta. ad gratiam non pauci, & concordiam reuocati. mulier a marito capitali odio dissidebat, vt neque cibum cum eo sumere, neque esse apud eum vlla ratione vellet: eoque procefferat acerbatis, vt mortem sibi optandam putaret. hæc, vnus de nostris vsa consilio, in veterem gratiam redijt cum viro. quemdam præterea virum fortem ac potentem, qui acceptas iniurias vlcisci decreuerat, vnus e nostris oratio ad mitiora conuertit. neque vero his agri Turnonensis regionibus, nostrorum labor atque industria, circumscribi potuit. excursum item in varia, atque longinqua oppida, maxima oppidanorum flagitatione, et fructu. Pauca de multis attexam. Duo militum Præfecti leui de causa graues inimicitias gerebant, nec nisi cæde expiandas: multique viri nobiles, qui ad eos placandos venerant, irriti discesserant: at Deus qui disponit omnia suauiter, iniecit sacerdoti nostro pacificationis rationem plane admirabilem: rem diuinam faciebat

ciebat utroque præfente: cum eſſet conſum-
 mationi proximus, fratrem qui adminiſtrabat,
 admonet, ut graui oratione conuerſus ad au-
 dientes agat de concordia: hic genuflexus, effi-
 caci ſermone, ad religionem, & ad metum ac-
 commodato, terruit ſimul iratos animos, et ac-
 cendit: obteſtatur per Ieſu Chriſti præſentiam,
 per lacerum verberibus corpus, per ſpinis con-
 fertum caput, per atrociam vulnera, plagasque
 acerbiffimas, vnde plus amoris manauit, quam
 ſanguinis: per ſupremum illum diem, quo ſeue-
 riſſimus idem iudex diſcet vitas, et crimina ſin-
 gulorum, hortatur, obteſtaturque, ut iracun-
 diam ponant: hæc dum frater intonat, ecce tibi
 a ſacerdote fulmen: vertit enim ſe ad populum,
 et venerandum Chriſti corpus attonitis oſten-
 tans, ita per terre fecit illos aſpectu numinis et
 voce, ut tum quidem, in mutuos ruentes ample-
 xus, breui oſculo, poſt modum, iſdem veſcentes
 epulis, communi menſa, iram finierint. Sacer-
 dos vnus in locis aliquot hæreſi infectis, octo-
 ginta amplius confeſſiones generales excepit,
 magna ex parte nobilium. Ceterum tanta opi-
 nio noſtrorum religionis, ac doctrinæ, ut hære-
 ticorum Miniſtri, ſuis omnibus, noſtro aditu
 congreſſuque interdixerint: qui ſecus faxint, ar-
 centur concilio impiorum: ut proſit etiam pœ-
 na, quibus culpa non obfuit.

COLLEGIUM BILLOMENSE.

VIS DIVINA in custodienda ciuitate, conseruandoque nostro Collegio, iuxta apparuit. Ergo illa, in hostili incurfulibera, in pestilentia (merito Deiparæ Lauretanæ, cui vota fecerant) tuta atque incolumis fuit. at Collegium in his armis bellisque, sine vlllo fere vectigali (egregia virorum totius Prouinciæ nobilium, illustris præcipue Comitum Pandani, & fratrum eius liberalitate) non solum sustentatum, sed ornatum etiam, atque auctum est. villa quoque, quæ pæne sola nobis supererat, Marchionis Cauilliaci illustris feminae auctoritate defensa. nec omissa interea cura scholarum. apertæ ineunte Quadragesima, discipulis circiter quingentis: ijque, præuio dialogo pereleganti, allecti splendore præmiorum, dono Pandanæ Comitum, feminae illustris. aucta ciuium pietas in multitudine periculorum: declararunt supplicationes plurimæ, et quotidiana preces, circum templa. e concionibus fructus qui solet. Ecclesiasticis beneficijs inique possessis renuntiatum. æs alienum restitutum, in alia etiam vrbe, vbi noster Quadragesima concionabatur, aures præbitæ primarijs viris mulieribusque, atque vnius cœnobij virginibus, de patratu criminibus in tota vita, confitentibus. a quibusdam concubinae exactæ. monachi

nachi aliquot, ad obedientiam Abbatis, unde discesserant, reducti. hæretici nonnulli bonum consilium ceperunt. coniugati dissidentes reconciliati. lis grauis inter primores composita. alia denique ad Dei gloriam effecta. Sed non est currendum per singula, in ijs, quæ æstimata magis, quam audita delectant.

COLLEGIUM AVENONIENSE.

SCHOLASTICOS e selecta ac nobili iuuentute, frequentiores quam alias vmquam hoc anno habuimus. Qui sanctissimam Dei matrem sibi patronam adoptarunt, doctrina et morum probitate præcellunt: hi, super alia pietatis officia, custodias publicas per sæpe adire, et post sacrum factum ab sacerdote vno eiusdem Sodalitij, interdum concionem habuerunt, non sine fructu. idem in nosodochio, et orphanotrophio, præstitum: vbi etiam rudes, puerique orbi parentibus Christianæ doctrinæ elementis expoliti, et crustulis allecti. Quidam e discipulorum numero hunc in cæctum admitti vehementer cupiebat: sed cum differri placeret moderatoribus, siue moræ intolerantior, siue familiarium inductus consilio, intepuit: et fortasse isset in alia omnia, nisi nocturnorum terrore somniorum, spectrorumque horribilium, excitatus esset. vbi redijt ad pulchrum propositum, fœdæ imagines abierunt.

Ex

Ex ea Sodalitate duo Capuccinis adscripti: plures expetunt, vt in nostrum ordinem admittantur. Sacramenta vsurpantium numerus auctus. confessiones generales audita quamplurimæ. nec abfuit fructus. in hac tempestate Gallicani regni, supplicatio a virginibus nudis pedibus obita, Crucis vexillum vna illarum præferente. neque aliæ virgines defuere: et viduæ etiam non pauca, quæ cilicio zonaque rigidiore, humi cubatione, inedia, alijsque supplicijs afflixerunt corpus, numini propitiando. et e virginibus quidem vna cœnobium post diuturnam probationem ingressa. restitutiones aliquot factæ. dissidia multa sublata: atque in his nonnulla, quæ intestino morbo, familias vexabant. vir reconciliatus vxori, cui venenum parabat. alia item mulier marito: gener socru, et cognatæ: frater fratri: nobilis vir alteri eadem claritudine: duo denique, qui duello constituerant finire discordiam. multi a turpi et flagitiosa vita abducti: atque in his, mulier, miraculo. habuit forte obuium hominem ignotum, qui cum obiectaret illi flagitium præteritum in confessione, admonuissetque, vt de eo confiteretur, nisi vellet detrudi in gehennam, ex oculis mirantis euauit. Nostrorum etiam industria factum est, vt complures feminae, abiecto auro, gemmisque inutilibus, honestum ornatum, quam splendidum vellent. duæ hæreticis deprauatæ ritibus, ad Catholicos, totidem

tidem a gurgite libidinis ad portum coniugij traductæ. plurimi ab armis Ecclesiæ perniciosi abstracti. Archiepiscopus noster, cuius singulare studium in rem Societatis, alijque Episcopi vicini, nostrorum opera vtuntur. Valriacum oppidum est, hæreticorum locis vndique cinctum, in ditione Vasionensi, nouem circiter millibus Gallicanis Auenione distans: huc missi diebus Dominici Auentus, maximique ieiunij, duo, concionibus habendis, audiendis confessionibus, imbuendis puerorum animis ad officia Christiana, perutiles multis fuere. Similibus muneribus aliquot oppida percurfa: quãquam, eo tempore vix auderet quisquam pedem ponere extra urbem, cum hæreticorum furor auctus cæde Catholicorum principum, finitimam omnem regionem armis circumsonaret. hoc tempore multorum animi firmati imbellem fugam meditantes, admonitique, vt non solum vigilando, agendo, bene consulendo, sed votis etiam, et Christianis supplicationibus rem prospere cessuram existimarent. e quadraginta militibus, qui in prælio ceciderunt, vnus cum pro mortuo derelictus esset, atque exutus armis, adiutus a nostris non ante expirauit, quam de totius vitæ criminibus confessionem peregisset. alter insigni vir pietate, vt præstantiori militiæ nomen daret, institutus a nostris, et in Capuccinorum præsidijs locatus est.

T

COL-

COLLEGIUM CAMBERIENSE.

SCHOLARVM angustia laxata: et erat discipulorum numerus auctus, nisi interstrepuisset bellum, Sabaudiensium serenissimo Duce, Geneuam, hæreticorum receptaculum, oppugnante. Diuina obeuntium mysteria frequentia eadem, quæ superioribus annis: conciones audientium, quanta esse potest, pro captu templi. Cæpta est explicari doctrina Christiana exeunte Nouembri, rei nouitate perinde, vt utilitate quamplurimos conciente. Carceri, valetudinarioque, opera præbita diligenter, valetudinario magis: ita enim erat opus in multitudine moribundorum, & languentium: quippe frumenti inopia in has regiones late dominata complures in valetudinarium compulerat, effigies, aut umbras potius, mortuorum spirantium. neque enim vna fuerunt huic populo irati numinis argumenta. excepit fames miseriarum vltima, et, quæ cum illa plerumque, perniciofa contagio: multa corpora mortalium absumpta: quæ cum inhumata passim iacerent per agros, lupos primum extiauerunt, dein, gustata humana carne, accenderunt in homines, vt nonnumquam relictis ouibus, pastorem inuaserint, laniantque. Ceterum, parum abfuit quin Collegij reditus, vt in tali tempestate, imminuerentur: erant enim
qui

qui prætexentes mandatum Ducis, decimas, et tributa imperarent: sed is, cum conuentus esset a Patre Rectore, ostendit sibi placere, vt vacationem ciuilis census, omniumque rerum immunitatem haberemus: idem, cum medio Nouembri ad nos venisset, interfuturus sacro, exposuit cupere se mitti aliquos e nostris in loca nonnulla, quæ, multos iam annos, propter vicinitatem Geneuæ, hæresis occupasset: quin et in sermone pollicitus additurum aliquid magnitudini ac dignitati nostræ ædis, quo amplior, sit et accõmodatior nostris vsibus futura.

COLLEGIVM DOLANVM.

IN TEMPLO maximo, ijs diebus, qui anni uersariam Christi Domini nascentis, morientis, reuiuiscantisque memoriam præcurrunt, conciones habitæ ab vno, magno concursu fructuque. eodem tempore, temploque, pomeridianis horis ab altero, edocti sacerdotes de officijs Christianis. confessiones auditæ permultæ. complures a pellicum consuetudine, aliqui ab iniusta pecuniæ possessione, nonnulli, qui studiorum causa huc venerant, ab hæresi abducti. nec est prætermittenda pietas aliquot feminarum, quam omni genere officiosæ caritatis ostendunt. super cetera illud proprium habent, vt alias excitent ad abluendas maculas peccatorum, in nostro templo. Anti-

T a stita

stita quædam vnus cœnobij apud nos confessa, orauit obnixe, vt mitteretur aliquis ad suas audiendas: et aberat cœnobium ab vrbe non parum: paucis post diebus iuit vnus, et opportunis cohortationibus edocuit virgines, vt in diuino famulatu angelicos spiritus æmulentur. Discipulorum quoque nostrorum magna erga Deum, sacrosque ritus obseruantia: ex ijs segregata Congregatio beatæ Virginis: nec desunt, qui nostrum institutum, si per ætatem ac Superiores liceret, auidissime cõplecterentur: additus stimulus, vbi se ad Romanam aggregatos esse intellexerūt. magnus etiam profectus in litteris: excitantur in concertationibus et declamationibus publicis, præsentia studioque ciuium Dolanorum. Tres e nostris in diuersas Burgundiæ ciuitates Quadragesima profecti. ex ijs vnus, priuatis et familiaribus colloquijs, primarios cuiusdam vrbis ad concordiam reuocauit. choreas, quæ ducebantur frequentissime, sustulit. explicauit ter hebdomada, quæ pertinent ad informandam conscientiam. multorum confessions generales accepit. Sodalitium pæne collapsum restituit: persuasitque sodalibus menstruum sacramentorum perceptionem. ab altero, multorum, in Deum ac Cælites, licentia linguæ coercita. exposita doctrina Christiana. adducti homines vt excitarent facellum beato Roccho. dissidentes reconciliati. ab eodem, cum in alterum oppidum

pidum vocatus esset remotissimum, constabilitum Sodalitium, iam pridem inchoatum in honorem nominis Iesu: et aures datæ oppidanis fere omnibus confitentibus peccata totius vitæ. Tertius ierat in montana, vt ad varia oppida, animum atque iter intenderet. conciones frequentes. ter singulis hebdomadis instituti rudiores Catechismo: ad quem pueri munusculis, adulti voluptate, quam percipiebant ex puerorum diligentia, grandæui et prouecti discendi cupidine, alliciebantur. pomeridianas horas confitentibus dabat. bis, quotquot ibant hebdomadis, sacerdotes instruebat. Sed et constituta pax inter eos, e quibus vnus ita peruicax iræ, vt aliorum frustra fuisset omnis labor in eo mitigando. reuocatus vsus ter quotidie salutandæ Deiparæ ad pulsum æris campani: itemque vigilem seruandi ignem ante sanctissimum Christi corpus: qui olim aboleuerant. Reuocatus idem sacerdos sub ferias Pentecostes auxit numerum pœnitentium. mulier conscientia stimulos, quos aquæ potu esuque panis simplicis retundere non poterat, confessione euellit. eodem altera beneficio a diaboli insidijs, vt se in profluentem conijceret suadentis, liberata. Sublatæ choreæ anniuersariæ e vestibulo templi, vanaque consuetudo, qua equus instratus floribus, candelasque accensas gestans in fronte, inibat templum, ducente anicula, omni populo prosequente. ad-

eo manebant adhuc vestigia vetustæ superstitionis .

COLLEGIVM ANICIENSE.

VT IN HAC difficultate rerum et temporum, Aniciensis Collegij initia non improspere fuere . Conciones in templo beatissimæ Virginis, nostroque in sacello, quam utilissimæ : adducti ciues, vt quantum in ipsis est, exequentes cuncta humanis consilijs, spem tamen omnem ac subsidium in Dei clementia, frequentique vsu sacramentorum, haberent . mira erga nos illorum beneuolentia, lætitia vero, susceptum propter superiore anno Collegium, tanta, vt eam crudam veluti ac recentem nondum concoxerint: eam sperant, vbi res publicæ melius fluxerint, auctum iri. promouent interea, pro viribus, cultu sumptuque rem nostram domesticam, et supellectilem sacram. nec minus ipsorum incrementum pietatis: ad sacrum conuiuium, in ferijs natalitijs, accedere circiter sexcenti: atque ex ijs aliquot primores vrbs. tenera ætas imbuta initijs disciplinæ Christianæ, tanta mortalium voluptate, et, vt fit in rebus nouis, admiratione, vt dictarent vulgo, pueros puellasque septennes doctiores esse, quam homines magno natu. Ceterum, cum in hoc tumultu adirentur a supplicibus templa Eucharistia proposita, eaque
ma-

magnifice adornarentur augendæ religioni , nos etiam nostrum sacellum, pro nostra tenuitate, instruximus , non eleganter illud quidem, sed tamen, vt appareret mundities , et cura : et viderunt illud ciues , et magno etiam studio visendum putarunt. Iam quotidiana munia Societatis, et pæne vsu contrita, sileantur. Quid enim dicam noui, si memorem non raro itum in nosocomium , publicasque custodias ? ibidem conciones, non fuisse inutiles ? non paucos ab ineunte ætate repetita confessione expiatos ? pecuniam non leuem ad dominos redisse ? mulieres a turpi quæstu ad pudorem & sanctimoniam reuocatas ? Sunt tamen , quæ sine piaculo taceri non possunt. Confessio ægroto cuidam , & corpori medicinam fecit, & animo. Alius, cum collo subnexuisset quædam ad minuendos ardores febrium , plus adiuuenti reperit in particula cerea agni cælestis . idem remedium mulier in pariendi doloribus experta . hæretici aliquot ad rectam sententiam reducti. impij impudique libri nonnulli, ignibus addicti. Duo, qui parentes pulsauerant , scelus agnouerunt: nostris præsentibus , veniamque petierunt genuflexi. fiduciaria sacerdotia reiecta . energumena liberata. ab ignauo otio lusuque aleatores retracti . et quamquam in armorum strepitu bellique, intutum erat adire suburbia, tamen in oppido quodam , per quadraginta dies sollempnis ieiunij, vnus e nostris opera quotidie concio-

nantis præclare stetit. monialibus, sacerdotibusque confitentibus aures præbitæ. piæ supplicationes indictæ. restitutiones factæ. hæreticorum libri exusti. Atque hæc de vrbanis rebus, externisque. Auditores habuimus fere quingentos, in sex classibus, præter eos qui docentur de finibus bonorum malorumque, in religione Christiana: numerus non paruus, si spectentur tempora, sed fructus, quam pro numero maior. spectaculis deleniti quidam, qui erant infensi, vario epigrammate, Episcopus Anciensium, cum scholas inuiseret, exceptus. Ceterum, in preces intenta ciuitate, nostrorum quoque discipulorum pietas enituit. Super vespertinas preces quotidianas in nostro sacello, semel atque iterum, albat, et nudati pedes, processerunt cum facibus, sacrisque monumentis redemptionis nostræ, tota ciuitate spectante, nec temperante a lacrimis. tantus est ardor tenerioris ætatis. non semel procacium muliercularum choros et circulos disturbauerunt irruptione facta, vt turpes cantilenæ in litanias sacras verterentur. e multis qui ad ineundam Societatem animum appulere, vnus admissus: prudentius enim visum est matura deliberatione vti, ne aut illos postea pœniteat consilij, aut nostros celeritatis.